Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2025)0146

Tryggad energiförsörjning i EU

Europaparlamentets resolution av den 8 juli 2025 om trygg energiförsörjning i EU (2025/2055(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194,

– med beaktande av rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter[1] (*direktivet om oljelager*),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 28 maj 2014 *Europeisk strategi för energitrygghet* (COM(2014)0330),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010[2],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU[3],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el[4],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 av den 5 juni 2019 om riskberedskap inom elsektorn och

---

1 EUT L 265, 9.10.2009, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj.
2 EUT L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj.
3 EUT L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj.
4 EUT L 158, 14.6.2019, s. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj.

om upphävande av direktiv 2005/89/EG[1],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* (COM(2019)0640),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 juli 2020 *Kraft till en klimatneutral ekonomi: En EU-strategi för integrering av energisystemet* (COM(2020)0299),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153 av den 7 juli 2021 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014[2],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag)[3],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013[4],

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 18 maj 2022 *EU:s externa energiengagemang i en föränderlig värld* (JOIN(2022)0023),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 18 maj 2022 *Planen REPowerEU* (COM(2022)0230),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 18 oktober 2022 *Digitalisering av energisystemet – EU:s handlingsplan* (COM(2022)0552),

– med beaktande av den slutliga utvärderingsrapporten om EU:s och Natos arbetsgrupp för den kritiska infrastrukturens motståndskraft från juni 2023,

---

1 EUT L 158, 14.6.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj.
2 EUT L 249, 14.7.2021, s. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj.
3 EUT L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
4 EUT L 152, 3.6.2022, s. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj.

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (omarbetning)[1] (*energieffektivitetsdirektivet*),

– med beaktande av Euratoms försörjningsbyrås årsrapport för 2023,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652[2] (*direktivet om förnybar energi*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1788 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av direktiv (EU) 2023/1791 och om upphävande av direktiv 2009/73/EG (omarbetning)[3],

– med beaktande av förordning (EU) 2024/1789 av den 13 juni 2024 om de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av förordningarna (EU) nr 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 och (EU) 2022/869 samt beslut (EU) 2017/684, och om upphävande av förordning (EG) nr 715/2009 (omarbetning)[4],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1787 av den 13 juni 2024 om minskade metanutsläpp inom energisektorn och om ändring av förordning (EU) 2019/942[5],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1711 av den 13 juni 2024 om ändring av direktiven (EU) 2018/2001 och (EU) 2019/944 vad gäller förbättring av utformningen av unionens elmarknad[6],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1747 av den 13 juni 2024 om ändring av förordningarna (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 vad gäller förbättring av utformningen

---

1 EUT L 231, 20.09.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj.
2 EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.
3 EUT L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj.
4 EUT L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj.
5 EUT L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj.
6 EUT L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj.

av unionens elmarknad[1] (*förordningen om elmarknadens utformning*),

– med beaktande av sin resolution av den 14 november 2024 om EU:s åtgärder mot Rysslands skuggflottor och säkerställande av ett fullständigt verkställande av sanktionerna mot Ryssland[2],

– med beaktande av Sauli Niinistös rapport *Safer together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness* (*Niinistö-rapporten*), som offentliggjordes den 30 oktober 2024,

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 09/2024 *En tryggad gasförsörjning i EU*[3],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 januari 2025 *En konkurrenskraftskompass för EU* (COM(2025)0030),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 21 februari 2025 *EU:s handlingsplan för kabelsäkerhet* (JOIN(2025)0009),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 26 februari 2025 *Handlingsplan för överkomliga energipriser* (COM(2025)0079),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 26 mars 2025 om EU:s strategi för en beredskapsunion (JOIN(2025)0130),

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A10-0121/2025), och av följande skäl:

A. Energitrygghet är en viktig byggsten i en resilient, hållbar och konkurrenskraftig ekonomi. Tillförlitlig och ekonomiskt överkomlig energiförsörjning är avgörande för ekonomisk tillväxt, industrins produktivitet och samhällets välbefinnande.

B. I samband med en allmän säkerhetskris och behovet av beredskap inför försvarsutmaningar är det en prioritering att trygga energiförsörjningen.

---

1 EUT L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj.
2 EUT C, C/2025/809, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/809/oj.
3 EUT C, C/2024/3937, 27.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3937/oj.

C. Trots potentialen att utveckla inhemska rena och förnybara energikällor importerar EU mer än 60 % av sin energi, inklusive 90 % av sin gas och 97 % av sin olja[1], vilket gör unionen sårbar för potentiella avbrott i energiförsörjningen.

D. EU har potential att utveckla förnybara resurser, och sedan kommissionens senaste strategi för energitrygghet offentliggjordes 2014 har produktionen av inhemsk förnybar energi ökat avsevärt – vindkraft med 98 %, solcellsenergi med 314 %, solvärme med 22 % och havsenergi med 244 %. Under samma period har EU:s inhemska produktion av fossila bränslen minskat – kolproduktionen med 53 %, olja med 31 % och gas med 73 %.

E. Med ett nät som domineras av förnybar energi kommer Europa att behöva säkra över 100 GW ny ren kraftkapacitet senast 2035 för att säkerställa tillförlitlighet, energitrygghet och lägre kostnader[2].

F. Klyftan mellan energiproduktion och efterfrågan i EU har en negativ inverkan på EU:s handelsbalans, med en energiimport som uppgick till 427 miljarder euro 2024 – en minskning från en topp på 602 miljarder euro 2022 – för kol, olja och gas[3].

G. Kärnkraftsproduktionen i EU har minskat med 24 % sedan 2014[4]. Ett antal medlemsstater har visat att de är beslutna att utvidga kärnenergin som en hörnsten i sina energistrategier och gå vidare med sina kärnkraftsprojekt.

H. Diversifieringen av energikällor bidrar till EU:s öppna strategiska oberoende, energitrygghet och resiliens mot avbrott i den externa försörjningen.

I. Användning av inhemsk produktion av förnybar och ren energi, energieffektivitet och energibesparingsåtgärder i hela värdekedjan minskar beroendet av externa energikällor och ökar

---

1 Europeiska kommissionen, ”Frågor och svar om REPowerEU: Gemensamma europeiska åtgärder för säkrare och hållbarare energi till ett mer överkomligt pris”, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/qanda_22_1512.

2 Clean Air Task Force, ”24/7 carbon-free energy: How Europe can and must secure clean electricity around the clock”, https://www.catf.us/2023/11/24-7-carbon-free-energy-europe-secure-clean-electricity-around-clock/?utm.

3 Kommissionens rapport om energipriser och energikostnader i Europa (COM(2025)0072) s. 13. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0072.

4 Eurostat, ”Nuclear energy statistics”, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Nuclear_energy_statistics.

energitryggheten. EU:s energieffektivitetspolitik har gett strukturella resultat – energiefterfrågan nådde sin topp 2006 och minskade sedan med 20 % 2023[1], vilket visar att energieffektivitet är det mest kostnadseffektiva sättet att minska utsläppen, öka konkurrenskraften, få mera överkomliga priser på energianvändningen och förbättra energitryggheten.

J. Medlemsstaterna skiljer sig åt i fråga om naturliga och geografiska förhållanden, energiförsörjning, energitrygghet, energikällor och energipolitik.

K. Ryssland har i årtionden använt sin olje-, kol-, kärnenergi- och gasförsörjning till EU som påtryckningsmedel, för att skapa splittring mellan medlemsstaterna och sedan sommaren 2021 driva på inflationen och försvaga EU:s beslutsamhet att stödja Ukraina i landets berättigade kamp för frihet. Rysslands krig mot Ukraina inleddes 2014. Ryssland har sedan den 24 februari 2022 fört ett olagligt, oprovocerat och oberättigat fullskaligt anfallskrig mot Ukraina. Medlemsstaterna enades i Versaillesförklaringen[2] om att ompröva hur de kan trygga sin energiförsörjning och fasa ut sitt beroende av import av rysk gas, olja och kol ”så snart som möjligt” genom att bland annat påskynda utvecklingen av förnybar energi och produktionen av viktiga komponenter däri och snabbare minska EU:s totala beroende av fossila bränslen, samtidigt som hänsyn tas till nationella omständigheter och medlemsstaternas val av energimix. I REPowerEU-planen föreslogs en rad åtgärder för att stoppa importen av ryska fossila bränslen senast 2027.

L. Den största delen av importen av olja och kol från Ryssland omfattas av sanktioner, men importen av rysk gas och kärnenergi befinner sig tyvärr fortsatt utanför EU:s sanktionssystem på grund av oro över försörjningstryggheten.

M. Andelen rysk gas i rörledning, både flytande naturgas (LNG) och rörledningsgas, av EU:s totala energiimport har minskat avsevärt, från 45 % 2021 till omkring 19 % 2024. EU:s import av ryska fossila bränslen under invasionens tredje år översteg EU:s ekonomiska stöd som skickades till Ukraina under den perioden (18,7 miljarder euro

---

1 Europeiska miljöbyrån, ”Primary and final energy consumption in the European Union”, https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/primary-and-final-energy-consumption/primary-and-final-energy-consumption-1?activeTab=6fbd444d-c422-4a78-8492-fd496bd61b7a.

2 Se https://www.consilium.europa.eu/media/54782/20220311-versailles-declaration-sv.pdf.

2024)[1]. Sedan krigets början har Ryssland fått in totalt 206 miljarder euro i intäkter från export av fossila bränslen till EU. Den globala exporten av fossila bränslen är Rysslands enskilt största inkomstkälla och uppgår till 250 miljarder euro per år[2], vilket motsvarar 160 % av den ryska militärbudgeten för detta år[3].

N. Av de 100 reaktorer som används i EU ligger 18 reaktorer i fem EU-länder och har rysk eller sovjetisk utformning, alla i varierande grad beroende av Rosatom, vilket gör den europeiska energitryggheten särskilt riskutsatt. Under 2024 tillgodosåg Ryssland omkring 23 % av EU:s totala efterfrågan på tjänster för konvertering av uran och 24 % för anrikning av uran.

O. Ryssland har kringgått sanktioner genom sin skuggflotta, som transporterar olja till villiga köpare under falsk flagg eller utan flagg och som utgör allvarliga miljörisker. Medlemsstaterna har ännu inte vidtagit de effektiva åtgärder som rådet antog i det 15:e sanktionspaketet mot kringgående av sanktioner genom skuggflottan.

P. Europaparlamentet uppmanade i sin resolution från november 2024 EU och dess medlemsstater att förbjuda all import av rysk energi, inbegripet flytande naturgas och kärnenergi, att kräva att fartyg som exporterar flytande naturgas från Ryssland förbjuds att anlöpa EU:s hamnar samt att inte ingå nya avtal med Rosatom eller dess dotterbolag.

Q. Avsaknaden av en uppdaterad robust EU-strategi för energitrygghet påverkar företag, industrier och hushåll negativt. Bland andra bidragande faktorer har detta lett till en kraftig ökning av energifattigdomen – drygt ett hushåll av tio (10,6 %) kunde inte värma upp hemmet tillräckligt 2023[4], en ökning från 6,9 % 2021[5].

---

1 Centre for Research on Energy and Clean Air, ”EU imports of Russian fossil fuels in third year of invasion surpass financial aid sent to Ukraine”, https://energyandcleanair.org/publication/eu-imports-of-russian-fossil-fuels-in-third-year-of-invasion-surpass-financial-aid-sent-to-ukraine/.

2 Årligt belopp från Rysslands invasion av Ukraina 2021 till 2024. Se: Centre for Research on Energy and Clean Air, ”EU imports of Russian fossil fuels in third year of invasion surpass financial aid sent to Ukraine”.

3 Se: Stockholms internationella fredsforskningsinstitut, ”Preparing for a Fourth Year of War: Military Spending in Russia’s Budget for 2025”.

4 Se: Eurostat, ”10.6 % of EU population struggled to keep homes warm”.

5 Se: Eurostat, ”Key figures on European living conditions – 2024 edition”.

R. Attacker mot kritisk energiinfrastruktur kan leda till strömavbrott som påverkar flera medlemsstater samtidigt och orsakar betydande ekonomisk skada; de kan också undergräva den allmänna säkerheten och få konsekvenser för EU:s försvarsförmåga. Europas energisektor har bombarderats med cyberattacker sedan Rysslands invasion av Ukraina. Östersjöns kritiska energiinfrastruktur utsätts för regelbundna attacker från Ryssland. Det ökande antalet incidenter som kränker havsbaserad energiinfrastruktur utgör ett allvarligt problem.

S. Natos roll när det gäller energitrygghet definierades första gången vid toppmötet i Bukarest 2008 och har sedan dess stärkts. Nato har förstärkt säkerheten för kritisk infrastruktur för att förhindra sabotage, inbegripet genom det nyligen lanserade initiativet Baltic Sentry. Nato stöder de nationella myndigheterna i arbetet med att förbättra deras resiliens mot avbrott i energiförsörjningen som skulle kunna påverka det nationella och kollektiva försvaret.

T. Integreringen av de baltiska staternas elsystem i det kontinentala europeiska nätet i februari 2025 var ett avgörande steg mot att förbättra deras energitrygghet, eftersom det undanröjde beroendet av det ryskkontrollerade nätet och därmed minskade den geopolitiska sårbarheten och stärkte den baltiska regionens resiliens.

En ny vision för energitrygghet i ett föränderligt globalt landskap

1. Europaparlamentet påminner om att Europeiska miljöbyrån definierar energitrygghet som tillgång till energi vid alla tidpunkter i olika former, i tillräckliga mängder och till rimliga och/eller överkomliga priser. Parlamentet anser att en övergripande strategi för energitrygghet bör ta hänsyn till den fysiska infrastrukturdimensionen och till försörjningens tillgänglighet, tillförlitlighet och stabilitet samt att den sker till överkomliga priser och är hållbar, och bör fokusera på den geopolitiska dimensionen och på klimatdimensionen.

2. Europaparlamentet betonar att energitrygghet är en sektorsövergripande fråga som ligger till grund för alla kritiska sektorers funktion, vilket gör den oumbärlig för ekonomisk stabilitet, allmän säkerhet och nationell resiliens. Parlamentet understryker att integrering av energitrygghetsaspekter i all relevant politik och bakomliggande konsekvensbedömningar av sådan politik är avgörande för att öka samstämdheten, konsekvensen och den övergripande ändamålsenligheten i EU:s beslutsfattande.

3. Europaparlamentet betonar att det rådande geopolitiska läget och det fortsatta farliga energiförsörjningsberoendet understryker behovet av att se över synen på energitrygghet, och erkänner att energisystemens resiliens, dvs. förmågan att förutse, stå emot,

anpassa sig till och snabbt återhämta sig från eventuella störningar, nu är en strategisk nödvändighet.

4. Europaparlamentet betonar att i takt med att fossila bränslen fasas ut ur energisystemet, andelen förnybar energi ökar och elektrifieringen fortskrider kommer en välfungerande och integrerad energimarknad, energieffektivitet, integrering av flexibilitetskällor (lagring av el och värme, vätgas, heltäckande och resilient infrastruktur, efterfrågeflexibilitet osv.) och tillräcklig dirigerbar kapacitet att vara avgörande för att framgångsrikt hantera förnybara energikällors oregelbundenhet och frigöra energiomställningens fulla potential.

5. Europaparlamentet understryker att energitrygghet inte kan fungera utan resurstillräcklighet. Parlamentet konstaterar att bristproblemen tenderar att förflytta sig från Europas perifera områden 2025 till de centrala delarna av kontinenten fram till 2033[1]. Parlamentet anser att kapacitetsmekanismer spelar en strukturell roll i att säkra dirigerbar reservkapacitet för att säkerställa resurstillräcklighet under höglastperioder eller perioder av försörjningsbrist och för att bidra till att stimulera nödvändiga investeringar i produktion av kapacitet som marknadssignaler kanske inte kan motivera, eftersom de enbart förlitar sig på sällan förekommande knapphetspristimmar. Parlamentet understryker behovet av att säkerställa att mekanismerna är öppna för olika typer av resurser (såsom efterfrågeflexibilitet, energibesparingar, aggregering, lagringsenheter och gränsöverskridande resurser) som kan tillhandahålla nödvändiga tjänster, såsom flexibilitet, inte skapar otillbörliga snedvridningar av marknaden eller begränsar handeln mellan elområden och att de återspeglar förenlighet med ett framtida koldioxidsnålt elsystem, bland annat genom överensstämmelse med fastställda utsläppsgränser i enlighet med artikel 22 i förordningen om elmarknadens utformning. Parlamentet påminner om att ersättningen i kapacitetsmekanismerna endast täcker deras tillgänglighet. Parlamentet betonar det akuta behovet av att förenkla och rationalisera godkännandeprocesserna, såsom begärdes i översynen av förordningen om elmarknadens utformning, samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till elmarknadens specifika problem i respektive medlemsstat i kommissionens godkännandeprocess. Parlamentet noterar kommissionens rapport om bedömning av möjligheterna att rationalisera och förenkla tillämpningen av en kapacitetsmekanism[2] och det pågående arbetet med ramen för statligt stöd inom ramen för den rena industriella given med konkreta förslag för att påskynda godkännandeprocessen. Parlamentet noterar att balansmarknaden visserligen tillhandahåller

---

1 Det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso-E), europeisk bedömning av resurstillräcklighet, december 2023.

2 COM(2025)0065.

viktiga kortsiktiga tjänster, men att den ännu inte är investeringsvänlig, och uppmanar därför kommissionen att ta fram incitament för att bygga upp de flexibla tillgångar som balansmarknaderna akut behöver.

6. Europaparlamentet betonar att det vid utfasningen av fossila bränslen bör tas hänsyn till särdragen hos medlemsstater och regioner, inklusive Europas yttersta randområden och områden som omfattas av Fonden för en rättvis omställning, och nivån på deras tillgång till olika typer av rena energikällor, deras industriers behov och medborgarnas sårbarhet i syfte att säkerställa en rättvis omställning som upprätthåller energitryggheten genom att skapa synergier mellan klimatambitionerna, de geografiska och naturliga förhållandena och den sociala och ekonomiska verkligheten.

7. Europaparlamentet noterar behovet av en bredare strategi för icke-fossil flexibilitet och energilagring som omfattar molekyler och värme. Parlamentet framhåller potentialen hos fjärrvärmesystem som kan använda värmelagring för att sänka slingans temperatur och införliva spillvärme, solenergi, geotermisk energi och andra förnybara källor – om så är lämpligt med användning av naturgas under en övergångsperiod. Parlamentet uppmärksammar den viktiga roll som en optimal användning av högeffektiv kraftvärme, i linje med energieffektivitetsdirektivet, kan spela för att bidra till balansen i elnätet och till konkurrenskraften i vissa industrisektorer, särskilt de som inte har alternativa sätt att producera värme till överkomliga priser i sina industriprocesser. Parlamentet framhåller behovet av att modernisera och bygga ut fjärrvärmenäten i detta syfte.

8. Europaparlamentet betonar att teknikneutralitet har en nyckelroll i en tryggare energiförsörjning samtidigt som man undviker inlåsningseffekter och främjar hållbarhet, ekonomisk effektivitet och en rättvis omställning. Parlamentet påminner om behovet av att investera i en diversifierad portfölj av ren teknik som gör det möjligt för regionerna att på ett kostnadseffektivt sätt införa den teknik som är bäst lämpad för deras behov och därmed gör energin mer överkomlig och tillgänglig.

9. Europaparlamentet noterar att Draghi-rapporten[1] betonar att ett minskat beroende av import av fossila bränslen skulle öka EU:s konkurrenskraft göra priserna mer överkomliga och öka försörjningstryggheten. Parlamentet konstaterar att naturgas för närvarande är en del av EU:s energitrygghet, med en efterfrågan på 320 miljarder kubikmeter 2024, och har tagit del av Internationella energiorganets (IEA) prognoser som tyder på en måttlig efterfrågan

---

1 Se Draghi-rapporten om EU:s konkurrenskraft, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

på 260 miljarder kubikmeter per år fram till 2035[1], medan ett REpowerEU-scenario räknar med en möjlig minskning av efterfrågan på 184 miljarder kubikmeter fram till 2030, vilket innebär att efterfrågan på naturgas skulle minska med cirka 50 % på mindre än fem år, jämfört med efterfrågan på 356 miljarder kubikmeter 2022. Parlamentet påminner om Draghis förslag om att fastställa en övergripande strategi för naturgas, för att hantera dess roll under omställningen och trygga försörjningen av den, som bör vägleda infrastrukturval, internationella partnerskap och lagstiftning. Parlamentet noterar med oro att en inkonsekvent politik i fråga om naturgas har försvagat EU-företagens handelsposition och exponerat dem för de globala spotmarknadspriserna, vilket skulle kunna skapa en klyfta mellan vad EU enligt avtal har säkrat och vad som med tiden kommer att importeras.

10. Europaparlamentet betonar att utvecklingen av kärnenergi alltjämt är en nationell behörighet enligt EU-rätten. Parlamentet noterar att kärnenergi kan ha en viktig roll i ett integrerat energisystem med ökad användning av förnybar energi för de medlemsstater som väljer att ta med kärnenergi i sin energimix. Parlamentet noterar att ett antal medlemsstater ser ett behov av att stödja utvecklingen och utbyggnaden av både befintlig och en ny generation av kärnteknik, samt hela kärnbränslecykeln, som kommer att bidra till uppbyggnaden av en konkurrenskraftig teknisk leveranskedja i EU i syfte att säkerställa ett öppet strategiskt oberoende. Parlamentet betonar vikten av att bedöma totalkostnaden av kärnenergins hela livscykel, inbegripet konstruktion, drift, säkerhet, miljö- och hälsoeffekter, avfallshantering och avveckling. Parlamentet noterar det befintliga och pågående beroendet av utländska leverantörer, och att omkring 97 % av EU:s försörjning av naturligt uran 2022 kom från utomeuropeiska källor[2], och betonar behovet av att diversifiera försörjningskällorna för uran och kärnbränsle och att följa Euratoms försörjningsbyrås rekommendation när det gäller att utveckla tillförlitliga försörjningskedjor för att möta den ökande efterfrågan på kärnteknik och ny kärnteknik. Parlamentet noterar i detta avseende Europeiska investeringsbankens beslut nyligen att förnya sitt stöd för att stärka Europas kapacitet för anrikning av uran. Parlamentet understryker att små modulära reaktorer och avancerade modulära reaktorer har potential att öka energitryggheten genom att tillhandahålla koldioxidsnål el. Parlamentet noterar dock att tekniken ännu inte är fullt utvecklad. Parlamentet välkomnar den tillkännagivna avsikten att bedöma möjligheten att effektivisera tillståndsförfarandena för ny kärnenergiteknik såsom små modulära reaktorer.

---

1 Internationella energiorganet, *2024 World Energy Outlook*, *EC 4Q 2024 Gas Market Report*.

2 Euratoms försörjningsbyrås årsrapport för 2023.

11. Europaparlamentet erkänner att förnybar energi möjliggör energioberoende och långsiktig försörjningstrygghet. Parlamentet betonar att förnybara energikällor är avgörande för att trygga energiförsörjningen, eftersom de redan utgör den främsta källan till inhemsk energi för EU. Parlamentet betonar vikten av att maximera användningen av befintlig kapacitet för förnybar energi, särskilt genom att ta itu med frågan om begränsning (curtailment), eftersom överbelastningen på nätet i EU hindrade över 12 TWh förnybar el 2023, vilket resulterade i ytterligare 4,2 miljoner ton koldioxidutsläpp[1]. Parlamentet noterar att förnybara energikällor redan har bidragit till att minska EU:s beroende av rysk gas eftersom de stod för 25 % av energin och 45 % av den el som förbrukades i EU 2023. Parlamentet bekräftar på nytt vikten av fortsatt EU-stöd för utveckling och utbyggnad av etablerad förnybar teknik, såsom solenergi, vindkraft, geotermisk energi och värmepumpar. Parlamentet upprepar behovet av politiskt stöd och investeringsstöd till mindre utvecklade eller framväxande sektorer för att påskynda utbyggnaden av sådan förnybar teknik som är mest relevant med tanke på de nationella och lokala förhållandena, såsom innovativ geotermisk teknik, biometan, solvärme, havsenergi, tidvattenenergi, saltgradientenergi och termisk solkraft. Parlamentet uttrycker oro över att viss innovativ teknik kanske inte kan uppnå kommersialisering i tid utan riktad stödpolitik, och uppmanar därför medlemsstaterna att stödja forskning, demonstration, marknadsintroduktion och uppskalning på detta område. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en investeringsplan för denna förnybara teknik.

12. Europaparlamentet noterar särskilt potentialen hos geotermisk energi, som uppskattas nå 510 GW senast 2035 med en kapacitetsfaktor på 80–90 %. Parlamentet framhåller de enorma outnyttjade resurserna i vissa EU-regioner och uppmanar kommissionen att följa parlamentets uppmaning att stödja utvecklingen av geotermisk energi, bland annat genom att ta fram riskreducerande instrument.

13. Europaparlamentet uppmanar IEA att genomföra en analys för att bedöma möjligheterna att använda EU:s naturgasresurser. Parlamentet noterar att EU:s inhemska naturgasproduktion minskade med mer än en tredjedel mellan 2020 och 2023 och att nedgången förväntas fortsätta den närmaste tiden utan någon betydande ökning av produktionen av gröna gaser, inbegripet biogas och biometan, i EU. Parlamentet noterar att det i Draghi-rapporten betonas att vid sidan av att gradvis fasa ut fossila bränslen och övergå till vätgas och gröna gaser som en övergångsåtgärd i linje med det tredje direktivet om förnybar energi och REPowerEU, skulle

---

1 Acer, *Transmission capacity for cross-zonal trade of electricity and congestion management in the EU. 2024 Market Monitoring Report*, s. 52.

den inhemska naturgasproduktionen – när den bedöms vara motiverad av enskilda medlemsstater – också kunna bidra till försörjningstryggheten och undvika exponering för en negativ geopolitisk utveckling.

14. Europaparlamentet betonar att diversifiering är avgörande för att minska risken för leverantörsdominans i ett föränderligt geopolitiskt sammanhang. Parlamentet anser att EU måste stärka de internationella partnerskapen med tillförlitliga leverantörer av energi, råvaror och komponenter för ren teknik i alla regioner i världen, särskilt med länderna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

15. Europaparlamentet understryker att ökad energitrygghet kräver ett helhetsgrepp, särskilt genom att förbättra energieffektiviteten i viktiga slutanvändarsektorer för energi, såsom byggsektorn och industrin, främja energibesparingar, stimulera investeringar i forskning och utveckling och säkerställa ett meningsfullt medborgardeltagande, som alla är avgörande för att uppnå ett resilient, hållbart och inkluderande energisystem.

16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vid utvecklingen av EU:s energisystem tänka på framtida militära behov av kapacitet och rörlighet. Parlamentet noterar med oro att EU är starkt importberoende av råolja och petroleumprodukter. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en övergripande strategi för flytande bränslen för att säkerställa att militären har lätt och snabb tillgång till dem i en krissituation, och att minska beroendet av sårbara importkedjor och otillförlitliga producenter, särskilt genom utvecklingen av avancerade syntetiska bränslen (såsom hållbara flygbränslen och e-bränslen) i Europa.

17. Europaparlamentet uppmärksammar rekommendationen i Niinistö-betänkandet om behovet av ytterligare arbete i fråga om prioriterade transportkorridorer med dubbla användningsområden för civila och försvarsrelaterade logistiska behov och om en utvidgning av de väpnade styrkornas försörjningskedjor för bränsle längs dessa korridorer samt lagerhållning och strategiska energireserver, vilket skulle kunna vara särskilt praktiskt för regioner med otillräckligt utvecklad rörledningsinfrastruktur och bränslelagring. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att se över direktivet om oljelager mot bakgrund av den senaste tidens geopolitiska förändringar och behovet av militär beredskap för att stärka energitryggheten och energiresiliensen mot framväxande militära risker.

18. Europaparlamentet erkänner att efterfrågan på energi ökar snabbt, driven av den digitala sektorn, särskilt datacentralers och AI-systemens betydande energibehov. Parlamentet betonar att denna trend visar på det akuta behovet av en stabil

energieffektivitetspolitik och understryker vikten av att EU aktivt söker hållbara framåtblickande lösningar för att tillgodose denna ökande efterfrågan, samtidigt som det resilienta energisystemet skyddas.

En resilient energiinfrastruktur

19. Europaparlamentet konstaterar att flaskhalsar i infrastrukturen hämmar fördelarna med sektorsintegration och förstärker hoten mot energitryggheten. Parlamentet understryker vikten av att investera i nya energinät, inbegripet gränsöverskridande sammanlänkningar och havsbaserade nät, och att optimera befintlig infrastruktur för att öka kapaciteten med hjälp av nätförstärkande teknik och samtidigt minska nya infrastrukturbehov, i syfte att möjliggöra integrering av förnybara energikällor och andra nya produktionsanläggningar, eliminera prisskillnader, förbättra den allmänna systemeffektiviteten och främja solidaritet mellan medlemsstaterna i händelse av en energikris. Parlamentet betonar behovet av en tekniskt sund infrastrukturplanering som tar hänsyn till geografiska och naturliga egenskaper och samtidigt säkerställer långsiktig lönsamhet och undviker skapandet av strandade tillgångar.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att snarast bedöma områden där det inte finns tillräckliga sammanlänkningar för att uppnå det nuvarande sammanlänkningsmålet på 15 % i enlighet med förordning (EU) 2018/1999[1]. Parlamentet betonar vikten av projekt av gemensamt intresse när det gäller att underlätta ett effektivt och säkert elflöde mellan medlemsstater och regioner och därigenom stärka den gränsöverskridande integrationen och energisolidariteten inom EU. Parlamentet erkänner den roll som Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE-E) spelar för ett slutförande av ovannämnda investeringar och upprepar sin begäran om att väsentligt öka dess finansiering när nästa fleråriga budgetram föreslås.

21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att påskynda tillståndsförfarandena för elanläggningar och elnät. Parlamentet konstaterar att alltför långa tillståndsförfaranden skulle kunna skapa rättsosäkerhet och undergräva resurstillräckligheten genom att försena genomförandet av kritiska projekt – vare sig det gäller uppgradering eller modernisering av befintliga produktionsanläggningar eller utveckling av infrastruktur för överföring, distribution eller lagring. Parlamentet välkomnar de positiva framsteg som gjorts när det gäller de bestämmelser som antagits i den senaste översynen av direktivet om förnybar energi

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder, (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

och förordningen om påskyndad tillståndsgivning[1] för att påskynda, effektivisera och förenkla tillståndsförfarandena.

22. Europaparlamentet påminner om att klimatförändringarna fortsätter att förvärras, vilket ökar trycket på energisystemet på grund av extrema väderhändelser, såsom värmeböljor som leder till nedstängningar av värmekraftverk, torka som minskar produktionen samt allvarliga stormar, översvämningar och bränder som skadar elnät och gasledningar. Parlamentet betonar att klimatförändringarnas inverkan på produktionstillgångar, nätverk och konsumtionsmönster bör integreras bättre i modelleringen av energiinfrastrukturen och dess beredskap. Parlamentet framhåller behovet av en resilient planering av energisystemet med klimatanpassade strategier såsom avancerad nedkylningsteknik, nätflexibilitet, decentraliserad förnybar produktion och förstärkt infrastrukturskydd. Parlamentet betonar vikten av att integrera en klimatsäkringsplan, som bygger på en första riskbaserad bedömning, i energiprojekt från de första faserna i utvecklingen.

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bygga vidare på direktiv (EU) 2022/2557[2] om kritiska entiteters motståndskraft genom att underlätta ett fullständigt och harmoniserat genomförande med tillhandahållande av bästa praxis, vägledningsmaterial och metoder samt gränsöverskridande utbildningstillfällen och övningar för att stödja medlemsstaterna, behöriga myndigheter och kritiska energientiteter.

24. Europaparlamentet betonar behovet av investeringar i skyddet och resiliensen hos energiinfrastruktur mot hot orsakade av människa, bland annat militära angrepp, hybridattacker och cyberangrepp. Parlamentet uttrycker oro över den senaste tidens sabotage i Östersjön och efterlyser kraftfullare åtgärder på EU-nivå för att skydda EU:s kritiska energiinfrastruktur, inbegripet gränsöverskridande förbindelser med länder utanför EU såsom undervattensrörledningar och undervattenskablar, havsbaserade vindkraftsparker och sammanlänkningar, avsedda att stödja de medlemsstater som påverkas mest, och för att komplettera nationella åtgärder. Parlamentet välkomnar i detta avseende det gemensamma meddelandet om EU:s handlingsplan för kabelsäkerhet.

25. Europaparlamentet konstaterar att decentraliseringen av energisystemet som både stärker resiliensen och underlättar

---

1 Rådets förordning (EU) 2022/2577 av den 22 december 2022 om fastställande av en ram för att påskynda utbyggnaden av förnybar energi, (EUT L 335, 29.12.2022, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj).

2 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG, (EUT L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

energiomställningen, och en ökad diversifiering av källor och större oberoende, minskar beroendet av centraliserade kraftverk, minimerar avbrottsriskerna, förbättrar nätstabiliteten och möjliggör snabbare återhämtning från störningar. Parlamentet betonar samtidigt att ett större antal avlägset belägna och utspridda energikällor, energilagringssystem och nya anslutningar kräver kraftigare åtgärder för att säkerställa ett stabilt skydd av infrastrukturen.

26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att dra lärdom av erfarenheterna från kriget i Ukraina, särskilt den avgörande roll som elsammanlänkning, mikronät, decentraliserad solenergi, vindkraft och batterilagring spelar för att säkerställa elnätets ökade resiliens mot militära attacker, inbegripet cyberangrepp, drönare och robotar. Parlamentet lovordar Ukrainas oförminskade insatser för att upprätthålla energisystemets funktion och säkerhet mot bakgrund av Rysslands anfallskrig, och understryker att stöd till Ukraina också innebär att bidra till att skydda hållbarheten i landets nationella elnät.

27. Europaparlamentet noterar med oro att små decentraliserade energiresurser som är anslutna till internet, såsom växelriktare, inte omfattas av lämpliga bedömningar av överensstämmelse enligt cybersäkerhetslagstiftningen, såsom cyberresiliensförordningen[1], och eftersom de kan fjärrkontrolleras och deras programvara kan uppdateras av tillverkaren, som i många fall är icke betrodda leverantörer, skulle de kunna ge icke betrodda leverantörer kontroll över EU:s elnät. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att införa obligatoriska riskbedömningar för decentraliserade energiresurser baserade på ursprungsland, för att säkerställa att utrustning som kontrolleras från jurisdiktioner med potentiella säkerhetsproblem omfattas av strikt tillsyn och lokaliseringskrav. Parlamentet efterlyser ökad resiliens i de europeiska försörjningskedjorna genom att främja EU-baserad tillverkning av decentraliserade energiresurser och utveckla allianser med betrodda internationella partner. Parlamentet betonar behovet av tillräckligt många yrkesverksamma personer som är specialiserade på cybersäkerhet, och nära samordning mellan medlemsstaterna för att hantera dessa sårbarheter.

28. Europaparlamentet uppmanar energiföretag som förvaltar kritisk infrastruktur att ha ett nära samarbete med EU:s cybersäkerhetsbyrå och förse sig med de mest avancerade

---

1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2847 av den 23 oktober 2024 om övergripande cybersäkerhetskrav för produkter med digitala element och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013 och (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2020/1828 (cyberresiliensförordningen), (EUT L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

cybersäkerhetsverktygen. Parlamentet anser att samarbetet med Nato på cybersäkerhetsområdet bör stärkas för att motverka hybridhot mot Europas energitrygghet.

29. Europaparlamentet noterar att medlemsstaterna måste göra allt för att öka sin resiliens, vilket inbegriper förmågan att förebygga, skydda sig mot, reagera på, stå emot, dämpa, absorbera, anpassa sig till och återhämta sig från incidenter, med full hänsyn till det ömsesidiga beroendet mellan EU:s energimarknad och den potentiella dominoeffekt som brister i ett lands infrastruktur kan ha för hela unionen. Parlamentet understryker särskilt behovet av att stärka återhämtningsaspekten, som skulle kunna uppnås genom en effektiv europeisk reparations- och svarsmekanism samt nationella och regionala operativa planer, som skulle kunna fungera som ett viktigt inslag i EU:s avskräckande strategi. Parlamentet noterar vikten av solidaritet inom EU för att hantera potentiella incidenter på infrastruktur och säkerställa samordnade åtgärder och ömsesidigt stöd mellan medlemsstaterna.

30. Europaparlamentet påminner om att energiinfrastruktur utgör en särskilt känslig sektor som måste skyddas mot utländska intressen. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna och kommissionen att ta itu med säkerhetsrisker i samband med utländska investeringar i och förvärv av energiinfrastruktur. Parlamentet uttrycker oro över en rad potentiellt känsliga utländska investeringar, särskilt i elnät. Parlamentet välkomnar i detta avseende den pågående översynen av förordningen om granskning av utländska investeringar[1] som ett lämpligt steg mot ett strikt strategiskt tillvägagångssätt för utveckling och tillsyn av europeisk energiinfrastruktur.

31. Europaparlamentet betonar att energitrygghet bör omfatta försörjning av viktig ren teknik, komponenter och kritiska råvaror och konstaterar att det behövs en diversifierad anskaffning av dessa. Parlamentet efterlyser ökat stöd till EU:s industri för tillverkning av elnät som en strategisk pelare i energiomställningen, med särskild tonvikt på att säkerställa ett rättvist och konkurrenskraftigt regelverk för europeiska tillverkare, samtidigt som man undersöker potentialen för krav på lokala material för att stärka energitryggheten, resiliensen i försörjningskedjan och industrins konkurrenskraft. Parlamentet efterlyser en uppdatering av ramen för offentlig upphandling i syfte att förenkla och minska den administrativa bördan för nätoperatörer när det gäller tillträde till den nödvändiga tekniken för elnät.

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen, (EUT L 79 I, 21.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

32. Europaparlamentet betonar vikten av att integrera principerna om cirkularitet i utformningen av kritisk infrastruktur och utrustning, och efterlyser ökat stöd för en tillämpning av dessa i syfte att minska EU:s beroende av import av utländska råvaror och förbättra resurseffektiviteten.

Utfasning av energiförsörjning från Ryssland

33. Europaparlamentet betonar att de utmaningar som bristen på solidaritet i EU innebär och vissa medlemsstaters prioritering av särskilda intressen har gjort hela kontinenten medveten om farorna med att vara beroende av en otillförlitlig energileverantör som använder energiexport som vapen. Parlamentet understryker att lärdomarna från Rysslands anfallskrig mot Ukraina måste stå i centrum för EU:s framtida åtgärder, och betonar särskilt den avgörande betydelsen av ett enat europeiskt svar för att komma bort från riskfyllda beroenden av energiförsörjning.

34. Europaparlamentet understryker att EU har gjort framsteg när det gäller att minska sitt energiberoende, främst tack vare REPowerEU-planen och de 16 sanktionspaketen, vilket har lett till en minskad import av rysk gas (rörledningsgas och LNG) från 45 % av EU:s totala gasimport 2021 till 19 % 2024.

35. Europaparlamentet uttrycker djup oro över att EU fortfarande är beroende av rysk gas och att beroendet dessutom har tilltagit den senaste tiden, då importen har ökat med 18 % under 2024 och fortsatt att öka under 2025[1]. Parlamentet konstaterar att enbart under 2024 köpte medlemsstaterna uppskattningsvis rysk LNG till ett värde av 7 miljarder euro, och sedan Rysslands invasion av Ukraina har EU importerat rysk olja och gas till ett värde av 200 miljarder euro, vilket verkligen[2] utgör bränsle för Rysslands krigsmaskin.

36. Europaparlamentet välkomnar offentliggörandet av en färdplan för utfasning av energiimport från Ryssland, som måste bana väg för ett definitivt slut så snart som möjligt.

37. Europaparlamentet välkomnar det stegvisa förbud mot import av rysk gas som kommissionen föreslagit. Parlamentet betonar behovet av att införa ett EU-omfattande förbud mot all import av rysk naturgas senast 2027 och mot nya avtal och befintliga spotavtal senast vid utgången av 2025. Parlamentet insisterar på att medlemsstaterna, även de som för närvarande omfattas av riktade

---

1 Ändrats enligt nyare uppgifter – En sista ansträngning för att fasa ut rysk gas i EU, ”Ember”, 27 mars 2025.

2 Centrum för forskning om energi och ren luft, *Financing Putin’s war: Fossil fuel imports from Russia during the invasion of Ukraine*, https://energyandcleanair.org/financing-putins-war/.

undantag för import av rysk olja, i slutändan bör fasa ut denna import senast 2027. Parlamentet välkomnar de kommande lagstiftningsförslagen i detta avseende och uppmanar kommissionen att undersöka användningen av alla tillgängliga övergångsinstrument som skulle kunna leda till att importen av ryska fossila bränslen upphör senast 2027, till exempel införandet av ett ordinarie kvotsystem för rysk gasimport till EU och införandet av ett tak för rysk LNG, efter en bedömning av effekterna på marknaden och priserna. Parlamentet uppmanar kommissionen att förse EU-företag med effektiva och rättsligt stabila verktyg för att underlätta deras försök att ta sig ur långfristiga avtal med ryska leverantörer utan att det leder till påföljder

38. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att låta gasleveranser till EU från Yamal LNG:s och Arctic LNG 2:s terminaler omfattas av EU:s sanktioner och att även införa sanktioner mot den specifika flottan av LNG-fartyg i isklass som är kopplad till Yamal LNG-projektet. Parlamentet noterar att sanktioner mot LNG-fartyg skulle vara mycket ändamålsenliga, eftersom det finns ett begränsat antal LNG-fartyg i isklass i världen. Parlamentet betonar att ovannämnda åtgärder skulle kräva lämpliga bedömningar av de rättsliga och ekonomiska konsekvenserna för de berörda europeiska företagen och att deras förmåga att ta sig ur ett avtal säkerställs.

39. Europaparlamentet lovordar att försörjningskedjan för kärnenergi har tagits med i färdplanen. Parlamentet noterar med oro att det fortfarande finns ryskt kärnbränsle på EU-marknaden, bland annat genom indirekta leveranskedjor, och att 23,5 % av det uran som förbrukades i EU 2023 kom från Ryssland och att 30,1 % av det uran som används i EU:s kärnkraftspark anrikades av Ryssland. Parlamentet noterar att inhemska leverantörer visserligen ökar kapaciteten i sina europeiska anläggningar för att möta den ökade efterfrågan när allmännyttiga företag aktivt väljer bort försörjning från Ryssland, men att det finns ett akut behov av tydliga politiska beslut på EU-nivå och nationell nivå för att hantera ovannämnda sårbarheter i försörjningskedjan för kärnenergi. Parlamentet efterlyser därför stöd till projekt inom unionen som bidrar till ett ökat oberoende och en tryggad kärnbränsleförsörjning.

40. Europaparlamentet uttrycker oro över att officiella uppgifter inte ger en fullständig bild av importen av energi från Ryssland och dess slutdestination, eftersom ommärkt rysk olja och gas fortsätter att komma in på EU-marknaden. Parlamentet beklagar att detta i vissa fall sker med de berörda statliga aktörernas samtycke.

41. Europaparlamentet håller med om att en lämplig bedömning av mängden importerad energi från Ryssland är en förutsättning för utfasningen av detta beroende. Parlamentet beklagar att importerad energi från Ryssland fortsätter att komma in bakvägen

(*whitewashing*) och betonar behovet av större transparens på EU:s energimarknad. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att offentliggöra uppgifter om ursprunget för importerad, exporterad och förbrukad rysk gas, och kräver att alla åtgärder vidtas för att förhindra att importerad energi från Ryssland kommer in bakvägen (*whitewashing*). Parlamentet noterar att relevanta rapporteringsskyldigheter som fastställs i förordning (EU) 2024/1787 om minskade metanutsläpp inom energisektorn kan bidra till att uppnå detta mål.

42. Europaparlamentet välkomnar de kommande förslagen om mekanismer för insyn, övervakning och spårbarhet, då ett effektivt genomförande av sanktioner är avhängigt av kompatibla kontrollmekanismer i alla medlemsstater. Parlamentet understryker det akuta behovet av att utveckla en rättslig mekanism som säkerställer insyn och spårbarhet för naturgas med ursprung i Ryssland som exporteras till EU som flytande naturgas via rörledning, och som med tiden ska omfatta import av olja. Parlamentet betonar att denna mekanism bör utvidgas till att omfatta energiimport från andra destinationer i framtiden. Parlamentet anser att mekanismen skulle kräva samarbete mellan olika tjänster, däribland EU:s konkurrensmyndigheter, byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) och nationella tullmyndigheter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga att stärka de nationella tullmyndigheternas befogenheter att utreda brott för att ovannämnda mekanism ska fungera effektivt, och att införa tillräckligt avskräckande åtgärder och böter, såsom lämpliga ekonomiska påföljder för kringgående av sanktioner.

43. Europaparlamentet betonar behovet av att anta en rättslig ram för diversifiering som kräver att varje medlemsstat på ett samordnat sätt och genom lämpliga behöriga myndigheter utarbetar en exitplan för ryska energikällor och stödjer och övervakar utarbetandet och genomförandet av specialiserade exitplaner för företag som är verksamma inom deras respektive energisektorer. Parlamentet anser att dessa planer bör omfatta aspekterna inhemsk produktion och minskad efterfrågan.

44. Europaparlamentet fördömer med kraft kraven på en återgång till energiimport från Ryssland som en del av fredsöverenskommelsen i Ukraina. Parlamentet avvisar bestämt tanken på en eventuell certifiering av rörledningen Nord Stream 2 och insisterar på en fullständig avveckling av Nord Stream-rörledningarna. Parlamentet varnar för att EU än en gång blir beroende av en otillförlitlig leverantör och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla skyddsåtgärder mot detta, exempelvis krav på kommissionens kontrasignering för eventuella avtal med Ryssland eller obligatorisk användning av AggregateEU-plattformen för denna typ av köp.

45. Europaparlamentet påminner om att energi är en grundförutsättning. Parlamentet betonar att utfasningen av energiimport från Ryssland måste vara en gemensam insats som säkerställer att ingen medlemsstat, företag eller hushåll hamnar på efterkälken. Parlamentet betonar att medlemsstaterna inte har samma förutsättningar att fasa ut importerad energi från Ryssland och kräver därför att de visar stark solidaritet med varandra, tillsammans med lämpliga stödåtgärder från kommissionen för att säkerställa en rättvis och samordnad omställning.

46. Europaparlamentet noterar att det på kort sikt finns behov av att ersätta importerad energi från Ryssland som fasats ut med tillförlitliga källor utanför EU, och uppmanar därför kommissionen att föreslå åtgärder som säkerställer att de i tillräcklig utsträckning ersätts av betrodda partner. Parlamentet betonar dock att energiförsörjning från Ryssland inte bör ersättas av ett nytt försörjningsberoende, och att energiimporten därför på lång sikt bör minskas gradvis genom effektiva åtgärder för att stödja utfasning av fossila bränslen, elektrifiering, energieffektivitet och energibesparingar i de sektorer där detta är möjligt och kostnadseffektivt, samt genom en utveckling av inhemsk energiproduktion i linje med REPowerEU-planen.

47. Europaparlamentet betonar att energiberoendet av Ryssland inte heller bör ersättas av nya beroenden av enskilda leverantörer av energiteknik, komponenter eller kritiska råvaror.

Översyn av ramen för försörjningstrygghet

48. Europaparlamentet välkomnar den kommande översynen av strukturen för försörjningstrygghet, inbegripet förordningen om försörjningstryggheten för gas, förordningen om riskberedskap för el och annan relevant lagstiftning. Parlamentet anser att EU:s nya struktur för försörjningstrygghet bör återspegla grundläggande förändringar såsom ökad sektorsövergripande integrering av energisystemet, det nya geopolitiska landskapet, de genomgripande förändringarna i försörjningsvägar, klimatförändringarnas effekter samt förändringar i energiteknikens mognadsgrad som avspeglas i förändringar av utjämnade energikostnader och de möjligheter som detta innebär för energiomställningen.

49. Europaparlamentet betonar att energieffektivitet spelar en avgörande roll för en tryggare energiförsörjning genom att sänka den totala efterfrågan på energi, minska beroendet av energiimport och öka systemets resiliens. Parlamentet anser att den nya ramen för försörjningstrygghet bör breddas för att återspegla ett nytt sätt att se på trygg energiförsörjning, som inte bara bygger på energikällor utan även på principen om energieffektivitet först, energibesparingar, kostnadseffektivitet samt förmågan att producera olika slag av energi inom landet. Parlamentet noterar att unionen på

kort sikt bör koncentrera sig på en effektiv och solid utfasning av energiimport från Ryssland utan kryphål, bland annat genom att säkra alternativ försörjning från tillförlitliga partner och använda befintlig infrastruktur på ett bättre sätt, samtidigt som man fortsätter att utveckla inhemska alternativ till importerade energiprodukter när så är möjligt. Parlamentet betonar dock att det är absolut nödvändigt att utveckla en framtidssäkrad struktur för försörjningsstruktur som systematiskt minskar beroendet av externa aktörer, särskilt genom att verka för energieffektivitet, främja energibesparingar, öka cirkulariteten och säkerställa en varaktig tillväxt av inhemsk produktion av ren energi och en välskyddad decentraliserad energiinfrastruktur.

50. Europaparlamentet betonar behovet av att prioritera energiinfrastrukturens resiliens, samtidigt som man drar lärdom av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, de riktade attackerna mot landets energisystem och fördelarna med decentraliserade energisystem. Parlamentet anser att nya energitillgångar bör vara resilienta till sin natur, även mot eventuella militära hot och extrema väderhändelser.

51. Europaparlamentet betonar att samtliga aktörer behöver samarbeta mer när det gäller energiinfrastrukturens resiliens mot både klimateffekter och hot orsakade av människan. Parlamentet insisterar på att skyddet av denna infrastruktur kräver ett större engagemang från regeringarnas sida, bland annat genom offentlig-privata partnerskap. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang rekommendationen i Niinistö-betänkandet att samarbeta med den privata sektorn för att institutionalisera riskreducerande insatser, sektorsövergripande stresstester och proaktiva säkerhetsåtgärder. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att ett sådant samarbete återspeglas i planer som omfattar hantering och återställning av incidenter, och att regelbundna övningar ingår. Parlamentet noterar att unionens beredskapsstrategi inbegriper åtgärder för att stärka offentlig-privata partnerskap och uppmanar kommissionen att vidareutveckla relevanta specifika åtgärder för energisektorn i översynen av strukturen för försörjningstrygghet.

52. Europaparlamentet noterar behovet att i strukturen för försörjningstrygghet skapa utrymme för förnybara och koldioxidsnåla gaser, såsom biometan och vätgas. Parlamentet påminner om att vätgasstrategin redan erkände den roll som produktion av förnybar och koldioxidsnål vätgas kan spela för att tillhandahålla flexibilitet och lagring i ett integrerat energisystem med en hög andel förnybar energi. Parlamentet uppmanar kommissionen att erkänna komplementariteten mellan vätgas och el i den framtida handlingsplanen för elektrifiering, i linje med integreringen av energisektorn, och att fastställa tydliga villkor för ökad vätgas för att bidra till energiomställningen, särskilt i sektorer där det är svårt att minska utsläppen.

53. Europaparlamentet betonar behovet att ta upp risker avseende prismässig överkomlighet i nationella riskbedömningar. Parlamentet efterlyser insyn i genomförandet av nationella riskberedskapsåtgärder för att öka förtroendet mellan medlemsstaterna. Parlamentet noterar fördelarna med större samstämmighet när det gäller skyddade konsumentkategorier (konsekventa kategorier och gradering av prioriterad bortkoppling för nätanvändare) för att göra det möjligt att fastställa samordnade planer för belastningsfrånkoppling för konsumenter, inbegripet planer för att stödja utsatta hushåll som påverkas av eller riskerar att drabbas av energifattigdom under en energikris.

54. Europaparlamentet betonar behovet av en enhetlig, resilient och strategiskt samordnad energipolitik. Parlamentet betonar att i och med att EU:s energimarknad blir alltmer integrerad blir energitrygghet mer och mer medlemsstaternas gemensamma ansvar, vilket således kräver solidaritet och samordning för att förhindra ensidiga åtgärder som skulle kunna undergräva säkerheten i hela EU. Parlamentet varnar för att ett ensidigt beslut av en enda aktör om att ingå ett farligt energiavtal med ett land utanför EU skulle kunna exponera hela EU för nya energikriser, prisvolatilitet och geopolitiska påtryckningar.

55. Europaparlamentet noterar behovet av starkare samordning mellan medlemsstaterna när det gäller att avveckla föråldrande produktionsenheter med gränsöverskridande inverkan samt att avlägsna produktionskapacitet från systemet för att säkerställa att alternativa anläggningar har slutförts och är i drift, eftersom detta påverkar tillgången till energi till överkomliga priser i grannländerna.

56. Europaparlamentet understryker att datadriven teknik bör ha en positiv inverkan på hur energiförsörjningen hanteras. Parlamentet inser vikten av omfattande energiinformation och energidata för att identifiera och besvara föränderliga hot mot energiförsörjningen och för att planera infrastruktur, och efterlyser bättre samordning vid insamlingen av sådan information och sådana data.

57. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i förslaget om försörjningstrygghet inkludera tekniska bestämmelser om standardisering och interoperabilitet för kritiska komponenter i EU:s energisystem, särskilt eltransformatorer, för att se till att en brist på standardisering inte innebär att den europeiska solidariteten begränsas.

58. Europaparlamentet välkomnar att det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso-E) har inrättat en ny arbetsgrupp för säkerheten i kritisk infrastruktur, vars syfte är att analysera och föreslå rekommendationer om säkerheten i kritisk infrastruktur. Parlamentet betonar vikten av att införliva lärdomarna

från de erfarenheter som Ukraina gjort, inbegripet den värdefulla expertis som den särskilda enhet har inom Ukrainas systemansvariga för överföringssystem vars uppgift är att identifiera och minska hot mot kritisk infrastruktur. Parlamentet uppmanar kommissionen till ett nära samarbete med Entso-E i genomförandet av en omfattande systembedömning av hoten mot EU:s elnät som ska ha slutförts senast 2026.

°

° °

59. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.